

pre osoby so znevýhodnením. V súčasnosti realizuje OZ Stimulus projekt pre ženy znevýhodnené na trhu práce.

Druhou rovínou spolupráce je poradenstvo pre zamestnávateľov v oblasti práce s ľuďmi dlhodobo nezamestnanými (najmä ženami) alebo so zdravotným postihnutím. Treba povedať, že táto oblasť sa menej využíva a prípadov spolupráce je menej. Poradenstvo sa zásadne poskytuje bez finančnej odmeny a na princípe dobrovoľnosti. Hlavným zmyslom tejto činnosti je šíriť povedomie rovnosti príležitostí a potreby pomoci ľuďom so znevýhodnením zo strany podnikateľských aj zamestnávateľských subjektov. Vidíme tu príležitosť na osvetu zamestnávateľov pri prijímaní ľudí so znevýhodnením do zamestnania, ale aj zisťovanie bariér v zamestnávaní občanov so znevýhodnením.

Tretia rovina je spolupráca spoločnosti M-PROMEX, s.r.o., so zamestnávateľmi v oblasti prevádzkovania chránených dielní. Naša spoločnosť pokladá aj inštitút chránených dielní za formu podporovaného zamestnávania. Dve chránené dielne prevádzkujeme už viac ako päť rokov. Spolupráca so zamestnávateľmi je tu predovšetkým v rovine získavania zákaziek pre chránené dielne.

Prevádzka chránenej dielne „počítačové spracovanie údajov“ (7 zamestnancov so ZP) je modelom spolupráce s jedným významným regionálnym zamestnávateľom, keď sa zákazka realizuje na princípe dlhodobej zmluvy na dobu neurčitú. Zamestnanci tejto chránenej dielne spracúvajú za pomoci PC a príslušného softvéru operatívnu agendu danej výroby a nahrávajú do informačného systému odberateľa potrebné údaje.

Prevádzka chránenej dielne „textilná výroba“ (13 zamestnancov so ZP) je modelom spolupráce s veľkým poč-

tom veľkých, stredných aj malých firiem. Produkcia sa prevažne orientuje na výrobu pracovného oblečenia na zákazku, kde je potrebné permanentne venovať pozornosť rozvoju spolupráce so stálymi, ale aj s novými zákazníkmi. Táto spolupráca umožňuje ekonomické podmienky na prežitie oboch chránených dielní, ale zároveň je to nástroj na udržanie zamestnanosti občanov so znevýhodnením. Vedľajším efektom spolupráce je šírenie myšlienky podporovaného zamestnávania prostredníctvom zadávania zákaziek chráneným dielniam.

Činnosť APZ v regióne Kysúc

Pokiaľ ide o spoluprácu so zamestnávateľmi v našom regióne, pokladáme za špecifikum činnosti našej APZ najmä podporujúce personálne prepojenie projektových tímov M-PROMEX, HRD-Systém a iných spolupracovníkov, a tiež prepojenie viacerých projektových, podnikateľských a osvetovo poradenských aktivít. Táto skutočnosť na jednej strane vyvoláva oprávnenú otázku, čo je a čo nie je činnosťou APZ. Na druhej strane pokladáme za výhodu, že naša APZ, spoločnosť M-PROMEX, ako aj sieť spolupracovníkov (projektové tímy) vystupujú voči okoliu relatívne kompaktné, a to ako podnikateľský subjekt, reálny zamestnávateľ, dokonca reálny zamestnávateľ ľudí so zdravotným postihnutím, expert v danej problematike a navyše aj ako úspešný realizátor projektov.

Naša spolupráca so zamestnávateľmi v regióne má charakter dlhodobo rozvíjaných osobných kontaktov, ktoré presahujú rovínu úzko chápanej činnosti APZ a umožňujú efektívne zdokonaľovať našu činnosť.

PhDr. Jozef Pauk
konateľ spoločnosti, zodpovedný za činnosť APZ | jún 2008

Agentúra podporovaného zamestnávania pri OZ Komunita miesto pre každého, Kežmarok

Spolupráca s nadáciou Heifer International

Jednou z mnohých aktivít Agentúry podporovaného zamestnávania pri Občianskom združení Komunita pre každého (ďalej APZ) so sídlom v Kežmarku je aj spolupráca s Americkou nadáciou Heifer International. Táto nadácia začína svoje aktivity na Slovensku už v roku 1995. V roku 2004 sa začala spolupráca s OZ Komunita miesto pre každého a po vzniku APZ spolupráca prešla na ňu.

Program Heifer Slovakia patrí v rámci organizácie Heifer Projekt Internacional do sekcie Medzinárodných programov pre oblasť Strednej a Východnej Európy. Jeho cieľom je reagovať na neustále zmeny v potrebách rodín trpiacich hladom a chudobou v zmysle jednoty a udržiavania mieru a spravodlivosti. Základnou stratégiou je DAR ZA DAR, ktorá spočíva v odovzdávaní mladého zvierateľa, skúseností a vedomostí iným, pričom rodiny a jednotlivci, ktorí dostali zvieratá, sa sami stávajú darcami.

Chov kôz v osadách pod Vysokými Tatrami

Projekt Chov kôz v osadách pod Vysokými Tatrami bol realizovaný v obci Stráne pod Tatrami. Projekt podporoval rozvoj pracovných zručností a schopností u dlhodobo nezamestnaných klientov APZ. Bol zameraný na chov kôz, produkciu a spracovanie kozieho mlieka s cieľom zlepšiť nutričnú hodnotu potravín pre deti účastníkov projektu.

Tento projekt sa nerozbiehal veľmi ľahko. Obec Stráne pod Tatrami patrí medzi obce, kde žije prevažne rómska komunita, v ktorej je až 85 % ľudí dlhodobo nezamestnaných. Pred výberom prvých rodín do projektu prebiehal dôkladný monitoring jednotlivcov a rodín. Kritériami výberu zo strany APZ boli sociálne podmienky v rodinách, počet detí v rodine a celkové príjmy v rodine. Vzhľadom na to, že väčšina dlhodobo nezamestnaných obyvateľov obce sú klienti APZ, jej pracovníci dôkladne poznali ich problémy a starosti, a tak mali dostatočné vstupné informácie o kaž-

dom potenciálnom účastníkovi projektu. Kritériami výberu zo strany Heiferu boli podmienky ustajnenia zvierat, príprava dostatočného množstva krmiva a schopnosť rodiny postarať sa o zvieratá.

Základným cieľom práce APZ v projekte bolo, aby klienti APZ získali počas realizácie projektu pracovné zručnosti, obnovili a udržali si pracovné návyky, a tak sa ľahšie umiestňovali na trhu práce. Už v prípravnej fáze realizácie projektu sme podporovali rozvoj pracovných návykov potenciálnych účastníkov projektu pri budovaní ustajňovacích priestorov alebo pri príprave dostatočného množstva objemových krmív pre darované zvieratá. V tejto fáze projektu sa vyprofilovalo prvých sedem rodín pripravených prijať zvieratá. Aj po rokoch týchto sedem rodín stále v chove kôz pokračuje. Prekvapujúce je, že našim najlepším chovateľom je momentálne pán Mišalko, človek so zdravotným postihnutím. Zapojil do chovu aj rodiny svojich dvoch synov a rozšíril ho z jednej na päť dojných kôz. V súčasnosti sa chovu venuje spolu s nevestami, pretože synovia sa zamestnali.

V ďalšej fáze sme pripravili a vybrali 21 rodín vhodných na rozšírenie projektu. S odstupom času musíme konštatovať, že pravdepodobne pod vplyvom úspechov z prvej fázy projektu sme pri výbere ďalších vhodných rodín neboli až takí dôslední. Postupne začali účastníci z projektu odchádzať. Väčšina z nich pochopila, že oveľa výhodnejšie pre potreby rodiny bude, ak sa živiteľ rodiny zamestná a získa

pravidelný finančný príjem. Tento príjem zo zamestnania je niekoľkonásobne vyšší ako príjem získaný z chovu kôz. Vyskytli sa aj jednotlivci, ktorí sa do projektu zapojili s cieľom získať zadarmo zvieratá, ale nemali záujem sa o ne starať.

Chov králikov – moja mimoškolská aktivita

Projekt Chov králikov – moja mimoškolská aktivita sa realizoval v obci Veľká Lomnica. Aj keď bol tento projekt zameraný na spoluprácu rodičov a detí, APZ participovala na výbere účastníkov projektu za podobných podmienok ako v predchádzajúcom projekte. Z celkového počtu 11 rodín bolo päť rodín zo skupiny dlhodobo nezamestnaných občanov, klientov APZ. Je potešiteľné, že motivácia a obnovenie pracovných návykov viedli dlhodobo nezamestnaných občanov k tomu, že sa zamestnal aspoň jeden člen rodiny.

Na prvý pohľad sa možno zdá, že nebol celkom splnený jeden z hlavných cieľov projektu – pomoc rodinám chovom hospodárskych zvierat. Určite sa nám však podarilo zaradiť do projektov obnoviť pracovné návyky u väčšiny dlhodobo nezamestnaných klientov. **Zmenou myslenia a zamestnaním sa podstatne zlepšila sociálno-ekonomická situácia ich rodín.**

Ing. Pavel Krajč, APZ Kežmarok | jún 2008

Agentúra podporovaného zamestnávania pri Gréckokatolíckej diecéznej charite, Prešov

Agentúra podporovaného zamestnávania pri Gréckokatolíckej diecéznej charite v Prešove (ďalej APZ) pracuje s malou prestávkou od roku 2005. Naša APZ spĺňa stanovené štandardy, ktoré prijala SÚPZ. Najväčším problémom je financovanie APZ. Samotná charita má tri chránené dielne (práčovňu, stolársku dielňu a autoumyváreň).

Klienti APZ a ich charakteristika

Našími klientmi sú predovšetkým dlhodobo nezamestnané osoby, všetci bez domova, ktorí často nie sú ani evidovaní na ÚPSVaR. Sú to ľudia bez domova, čo sa stalo ich vlastným alebo aj cudzím zaviniením:

- majú nízku úroveň vzdelania
- sú viac ako 10 rokov nezamestnaní
- sú psychicky chorí, bez invalidných dôchodkov alebo im bola odňatá časť dôchodkov
- mladí ľudia z detských domovov, ktorí nemajú po skončení pobytu v domove kam ísť a nenašli si trvalé zamestnanie
- sú to občania SR – navrátilci z bývalej Podkarpatskej Rusi, ktorí nie sú schopní sa po strate zamestnania znova zamestnať
- osoby po resocializácii, ktoré nemajú domov ani prácu
- osoby po výkone trestu, ktoré si ťažko hľadajú prácu pre záznam v registri trestov

- osoby, ktoré sa stali obeťami exekúcií a prišli o majetok i bývanie
- ženy, ktoré sa v minulosti živilí prostitúciou
- osoby opakovane recidivujúce – alkoholicy a drogovzo závislí
- osoby so zdravotným postihnutím, bez domova

Je to základná vzorka osôb, s ktorými pracujeme, ale poskytujeme služby aj osobám, ktoré k nám posúvajú sociálne centrá našej charity z iných miest. Prešov je krajské mesto, má viac pracovných príležitostí, ľudia hľadajú nádej i šancu predovšetkým vo väčšom meste

Spolupracujúce subjekty

Spolupracujeme s kontaktnými pracovníkmi úradu práce v regióne Prešovského kraja, ktorí našich klientov poznajú. Navzájom si vymieňame informácie v snahe im efektívne pomôcť. Spolupracujeme s lekármi, najmä psychiatrami, ktorých naši klienti (tí, ktorí to potrebujú) navštevujú. Lekári nám pomáhajú určiť, ktoré zamestnanie pre klienta je napr. úplne nevhodné. Spolupracujeme s ergoterapeutmi, ktorí tiež pracujú s klientmi a dokážu nám pomôcť začleniť klienta do práce. Ďalší odborníci sú socioterapeuti, ktorí prispievajú k tomu, aby sme si vytvorili ucelený obraz o klientovi. Všetci títo odborníci nám pomáhajú pracovať so zvyškom pracovného potenciálu klienta.

Poradenstvo

Keď klienta zdiagnostikujeme, obraciame sa na zamestnávateľov, iné pracovné agentúry a spoločnosti, aby sme mu mohli účinne pomôcť a spoločne ďalej hľadáme riešenie. Pracujeme na príprave klienta pre trh práce, ale bez podchytenia iných závažných okolností, ktoré sa v jeho živote stali, kým prišiel k nám, by to bolo neúčinné. Poskytujeme mu teda intenzívne poradenstvo. Používame individuálne i skupinové rozhovory, pripravujeme klientov na výberové konania, pracujeme na nácvikoch v komunikácii, ako sa obliecť, na čo si dať pozor a pod. Neúspešné pokusy analyzujeme, klienta držíme „nad vodou“, aby nestrácal nádej. Používame širokú škálu nástrojov a metód.

Uplatnenie klientov

Najviac klientov sa uplatňuje v robotníckych povolaniach – v stavebníctve, v zberniach odpadu. V rámci aktívnej činnosti sa starajú o chod nášho zariadenia, pracujú na dohodu, aby si prilepšili. V roku 2007 sa nám podarilo umiestniť klientku s viacnásobným znevýhodnením v chránenej dielni na výrobu sviečok, kde je veľmi spokojná. Abstinujúcej klientke sme pomohli nájsť prácu na vysokej škole, kde pracuje ako asistentka.

Počet klientov

Naša APZ poskytla ku koncu roka 2007 služby 317 klientom. Počas roka poskytla služby 187 novým klientom a sociálne poradenstvo ako službu navyše poskytla v 605 prípadoch. Zamestnanie sprostredkovala 120 osobám, prevažne v Prešove a okolí, v Čechách sa zamestnalo 36 klientov, siedmi z nich tam pracujú v trvalom pracovnom pomere.

Záver

Mojím snom je, aby APZ pracovala so znevýhodnenými skupinami na najvyššej úrovni, aby sme nadviazali s týmito ľuďmi kontakt tak, ako to urobili Česi po vzore Škótska. V škótskom parlamente pracovali dva týždne najvyšší predstavitelia štátu s päťdesiatimi bezdomovcami a počúvali „hlas zdola“. Počúvanie „hlasu zdola“ by mohlo byť liekom na riešenie situácie ľudí akýmkoľvek spôsobom znevýhodnených na trhu práce.

Mgr. Hela Bujnovská, APZ pri GKDCH | December 2007

Kontakt:

Agentúra podporovaného zamestnávania, n. o., Heydukova 14, 811 08 Bratislava
tel./ fax: +421 2 5273 3676, e-mail: apzba@apzba.sk

Vydala ■ Agentúra podporovaného zamestnávania, n. o., Heydukova 14, 811 08 Bratislava
Jazyková korektúra ■ Adriena Pekárová
Grafický dizajn ■ Zuzana Chmelová
Distribúcia ■ APZ, n. o.
Tlač ■ Eterna press, s. r. o.

 Európsky sociálny fond

Aktivity sú organizované v rámci projektu iniciatívy EQUAL Kvalita v podporovanom zamestnávaní – posilňovanie kapacity služieb podporovaného zamestnávania v sieti služieb zamestnanosti ako aktéra vyrovnávania príležitostí znevýhodnených skupín na trhu práce. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou.

Informačný občasník o integrácii a začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím

téma

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

V rámci projektu Kvalita v podporovanom zamestnávaní, ktorý bol podporený Iniciatívou spoločenstva EQUAL, bolo naším cieľom podporiť rozvoj a udržateľnosť agentúr podporovaného zamestnávania. Cieľom aktivít agentúr podporovaného zamestnávania je pomôcť nájsť pracovné miesto pre osoby so zdravotným postihnutím a dlhodobo nezamestnané osoby a udržať si ho. Formy a metódy práce jednotlivých agentúr na Slovensku sú okrem štandardných postupov v podporovanom zamestnávaní špecifické a vychádzajú buď z potrieb regiónu, z prístupu k rôznym špecifickým cieľovým skupinám alebo z iniciatívy a kontaktov ľudí, pracujúcich v agentúre. V tomto čísle bulletinu predstavujeme tri rôzne prístupy k riešeniu problematiky zamestnanosti znevýhodnených skupín.

Agentúra podporovaného zamestnávania pri M-PROMEX, s. r. o., Kysucké Nové Mesto

Niečo z histórie

Spoločnosť M-PROMEX, s. r. o., bola založená vo februári 1998 v Martine. Jej činnosť bola spočiatku orientovaná na rôzne oblasti podnikania. V roku 2002 došlo k zásadným zmenám spoločnosti, ktoré sa prejavili jednak v zameraní činnosti, ale tiež v zmene štatutárnych zástupcov a následne aj zmene sídla spoločnosti. V roku 2002 získala spoločnosť do vlastníctva objekt polyfunkčnej budovy na Kukučínovej ulici v Kysuckom Novom Meste. Po jeho rekonštrukcii tu bolo vybudované Stredisko pre rozvoj ľudských zdrojov, ktoré sa od začiatku roku 2003 využíva na rôzne projekty v oblasti vzdelávania, poradenstva a rozvoja ľudských zdrojov, a to v úzkej súčinnosti s firmou HRD-System, Krásno nad Kysucou, ktorá má v budove sídla spoločnosti trvale prenajaté priestory pre svoju činnosť.

V spolupráci s Okresným úradom práce v Kysuckom Novom Meste zriadila spoločnosť M-PROMEX, s. r. o., dve chránené dielne, ktoré prevádzkuje od apríla 2003. V chránených dielnach pracuje celkom 20 občanov so zdravotným postihnutím.

Vzhľadom na skúsenosti so zamestnávaním občanov so ZP ako aj dlhoročné skúsenosti s realizáciou mnohých projektov pre UoZ sa spoločnosť rozhodla rozšíriť svoje aktivity o výkon činnosti agentúry podporovaného zamestnávania (ďalej APZ). Na túto činnosť získala povolenie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny dňa 1. 12. 2005.

Projektovo orientovaná činnosť APZ

Už pri zakladaní APZ bola vízia jej činnosti založená na projektovom princípe, t. j. na navrhovaní, získavaní a realizácii projektov. Činnosť APZ sa v priebehu rokov 2006 a 2007 postupne rozvíjala, a to vďaka realizácii ôsmich projektov pre potreby ÚPSVaR v Martine, Žiline, Čadci, Považskej Bystrici a Ružomberku.

Spolupráca so zamestnávateľmi

Spolupráca so zamestnávateľmi sa uskutočňuje v troch rovinách a činnosť APZ je v našej spoločnosti treba chápať ako organizačnú zložku spoločnosti.

Prvou rovinou je spolupráca APZ so zamestnávateľmi v rámci realizácie vyššie spomínaných projektov. Sumárnym cieľom všetkých realizovaných projektov bolo prispievať k rozvoju zamestnateľnosti klientov – dlhodobo nezamestnaných alebo občanov so zdravotným postihnutím, a tak posilniť ich šance integrovať sa na trhu práce. Hoci sú projekty orientované predovšetkým na prácu s klientom, vždy je tu úsilie poskytovať relevantné informácie o regionálnom trhu práce aj z pohľadu zamestnávateľov. Na vybrané témy vyhľadávame lektorov a poradcov pracujúcich vo významných podnikoch regiónu. Spolupráca rôznych projektových tímov vyústila do založenia občianskeho združenia Stimulus určeného predovšetkým na realizáciu aktivít